

Dosarul nr. 3ra-859/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (L. Bagrin)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Zaporozan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 13 iulie 2018 Veaceslav Zaporozan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 02 mai 2018, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale, cu solicitarea recalculării pensiei sale, prin reexaminarea cuantumului acesteia odată cu majorarea salariului de judecător al curții de apel în funcție, din aprilie 2017 până în prezent și plata tuturor restanțelor conform salariilor judecătorilor din aceste instanțe.

A menționat că, la data de 18 iunie 2018 (confirmat prin ștampila poștală) a recepționat scrisoarea cu nr. 3001 din 08 iunie 2018, prin care Veaceslav Zaporozan a refuzat reexaminarea cuantumului odată cu majorarea salariului judecătorului în funcție, pe motiv că prevederile art.21 alin.(4) a Legii nr.317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, prevăd doar plata pensiilor.

A indicat că, după o lungă perioadă de activitate în calitate de judecător-asistent al Curții Constituționale, ca urmare a demisiei sale din această funcție, începând cu luna decembrie 2015, a beneficiat în corespundere cu art.35 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, de pensie de judecător al curții de apel.

A comunicat că, prin Hotărârea Guvernului nr. 840 din 06 iulie 2016, a fost numit în funcția de judecător al Curții Constituționale. Din data numirii sale în funcție, Casa teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani a sistat plata pensiei în totalitate. În baza demersurilor reclamantului, din noiembrie 2016 plata pensiei a fost restabilită. Ulterior, însă, din aprilie 2017 până în prezent, mărimea pensiei nu a fost recalculată în corespundere cu mărirea salariilor judecătorilor curților de apel în funcție.

A susținut reclamantul că, refuzul Casei teritoriale de Asigurări Sociale este întemeiat pe următoarele prevederi legale:

- art. 32 din Legea nr 544 din 20 iulie 1995 privind statutul judecătorului, care prevede că, pensia pentru vechime în muncă se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. Totodată, Casa teritorială de Asigurări Sociale consideră că norma respectivă impune o condiție - în cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă;

- precum și pe prevederile art. 21, p.42 , 43 al Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, care stabilește că, judecătorul are dreptul după pensionare să fie angajat și să primească pensia pentru vechime în muncă și salariul integral.

A relatat reclamantul că, în încercarea de a identifica poziția Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, se observă o contradicție evidentă, or pe de o parte, aceasta din urmă face trimitere la o normă care impune o condiție privind plata pensiei pentru judecătorii din instanțele de drept comun, pe de altă parte, invocă prevederile Legii cu privire la Curtea Constituțională - lege care reglementează distinct statutul și activitatea judecătorului Curții Constituționale.

A considerat că, refuzul reexaminării cuantumului pensiei odată cu majorarea salariului judecătorului în funcție, cu invocarea concomitentă a prevederilor art.32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, coroborat cu prevederile art. 21, p.42 , 43 al Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională în considerarea statutului unui simplu judecător din instanțele judecătorești din țară și cele internaționale identic cu cel al judecătorului Curții Constituționale, drept o concluzie eronată, fără suport legal din partea pârâtului și o încălcare a dreptului său recunoscut de Lege și protejat de prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 din Convenția Pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

În acest context, a remarcat că concluzia în cauză rezultă și din scrisorile parvenite în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale de la Ministerul Justiției și de la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

În asemenea circumstanțe, a pretins că beneficiază de dreptul la pensie în volum deplin în baza faptului că în prezent nu activează ca judecător în instanțele de judecată

de drept comun, iar statutul său de judecător al Curții Constituționale este reglementat printr-o normă specială în baza prevederilor art.21 alin. (4²) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, conform căreia, pensia pentru vechime în muncă se plătește integral judecătorului în funcție.

A solicitat reclamantul admiterea acțiunii, anularea refuzului nr. 3001 din 08 iunie 2018 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, ca fiind ilegal; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să reexamineze cuantumul pensiei reclamantului Veaceslav Zaporojan, odată cu majorarea salariului judecătorului curții de apel în funcție; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite cuantumul pensiei restante pentru perioada- începând din aprilie 2017 până la data pronunțării hotărârii.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Veaceslav Zaporojan a fost admisă și a fost anulat refuzul nr. 3001 din 08 iunie 2018, ca fiind ilegal, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să reexamineze cuantumul pensiei reclamantului Veaceslav Zaporojan, odată cu majorarea salariului judecătorului curții de apel în funcție, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite reclamantului Veaceslav Zaporojan cuantumul pensiei restante pentru perioada începând din aprilie 2017 până la data pronunțării hotărârii.

La data de 25 octombrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 2, art. 3, art. 16 alin. (1), 24 alin. (3), art. 25 alin. (1) lit. b), art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ; art. 24/1 alin. (5), art. 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului; art. 10/1 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor; art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 privind modificarea și completarea unor acte legislative; și art. 21 alin. (4/2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Instanțele inferioare și-au argumentat concluzia prin faptul că, funcția de judecător al Curții Constituționale nu poate fi asimilată funcției de judecător din autoritatea judecătorească. Or, Curtea Constituțională nu este parte a autorității judecătorești reglementată prin Capitolul IX, titlul III din Constituție. Astfel, judecătorului demisionat nu i se mai menține statutul de judecător.

În această consecvență, instanțele de fond au conchis că, numirea reclamantului Veaceslav Zaporojan în funcția de judecător al Curții Constituționale nu a avut loc în temeiul Legii cu privire la statutul judecătorului, iar această circumstanță denotă inaplicabilitatea art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014, în partea interdicției de recalculare a pensiei, deoarece reclamantul nu continuă să activeze în funcția de judecător.

La data de 14 mai 2019, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea

deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea acesteia a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material prin interpretarea eronată a prevederilor art. 35 alin. (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13 decembrie 1994 și art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995.

A indicat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 48 din 02 decembrie 2002, intimatul a fost numit în funcție de judecător asistent până la atingerea plafonului de vârstă.

A invocat că intimatul începând cu 11 decembrie 2015 beneficiază de pensie pentru vechime în muncă de judecător, în mărime de 80% față de salariul funcției de judecător la Curtea de Apel, cuantumul căreia constituia – 12015,36 de lei lunar.

Prin decizia Curții Constituționale din 10 decembrie 2015 privind demisia dlui Veaceslav Zaporozjan din funcția de judecător-asistent al Curții Constituționale, reclamantului i s-a acceptat demisia.

Având în vedere demisia intimatului din funcția deținută și în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 544-XII din 20 iulie 1995, pensia intimatului, de la data de 01 aprilie 2016, a fost recalculată ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu din cadrul Curții de Apel, cuantumul căreia constituie-14754,88 de lei lunar.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 840 din 06 iulie 2017 intimatul fost numit în funcție de judecător al Curții Constituționale.

Totodată, a mai relevat vizavi de pretențiile intimatului privind obligarea pârâtului la reexaminarea cuantumului pensiei acestuia odată cu majorarea salariului judecătorului Curții de Apel în funcție că prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare de la data 16 mai 2014, a fost modificat art. 32 al Legii din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului care, inclusiv, prevede că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Conform noilor prevederi, de la 16 mai 2014 pensiile pentru vechime în muncă se calculează și se plătesc doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

În cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

Mai menționează că recalcularea pensiei intimatului – judecător al Curții Constituționale, nu este posibilă deoarece legislația în vigoare nu face distincții între pensiile judecătorilor Curții Constituționale și pensiile judecătorilor instanțelor judecătorești.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 26 martie 2019. Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la 14 mai 2019.

Prin urmare, Colegiul conchide că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului instanței de recurs precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru